

Ìwé Jóeli àti Ìjọ Adventist Ọjọ Keje ti Laodicea — Nọmbà Kẹfà

Aláìlẹkà Àgbàyanu àti Títí Dí Ìgbà Wo?

Jeff Pippenger
2025-12-08

Pálmónì, Oníkà-Iyanu tó n Ka Ìye, kì í ẹ̀ pé ó kan n ẹ̀ ẹ̀gbékalẹ̀ àlọ̀ ìjìnlẹ̀ lórí ẹ̀sírò nikan; Ọ̀un ni Ẹ̀lẹ̀dàá ẹ̀sírò.

Nítórí nínú ẹ̀ ni a ti dá ohun gbogbo, àwọn ohun tí n ẹ̀ ní ọ̀run, àti àwọn ohun tí n ẹ̀ ní lórí ilẹ̀ ayé, ohun tí a lè rí àti ohun tí a kò lè rí, bóyá itẹ̀, tàbí ìjọba, tàbí àwọn ìjọba àkọ́kọ́, tàbí agbára: gbogbo ohun ni a dá nípasẹ̀ ẹ̀, àti fún un: Ọ̀un sì wà ẹ̀sáájú ohun gbogbo, àti nínú ẹ̀ ni ohun gbogbo fi dúró. Kólósè 1:16, 17.

Bí o bá bi AI nípa àwọn nọmbà tí Palmoni ti fi sínú Ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Ẹ̀, tí o sì tún bi í pé bóyá àwọn nọmbà wọnyẹn ní itumọ̀ pàtàkì kankan nínú ayé ẹ̀sírò, ìwọ̀ yóò rí í pé ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo nọmbà àsọtẹ̀lẹ̀ ní itumọ̀ pàtàkì kan nínú ẹ̀sírò. Àtòkọ̀ tó tẹ̀lẹ̀ yìì ẹ̀jọ̀ fún nọmbà àsọtẹ̀lẹ̀ méèdógún, tí a fi sílẹ̀ ní itólẹ̀sẹ̀sẹ̀ ifarahàn pàtàkì wọn nínú ayé ẹ̀sírò, gẹ̀gẹ̀ bí a ti n bu olá fún wọn nínú ẹ̀kọ̀ imọ̀ nọmbà, àwọn iwé ẹ̀kọ̀, àti àṣà ẹ̀sírò.

42 – Àwòrán-àpẹ̀rẹ̀ gbòngbòjì jùlọ̀ nínú àṣà gbajúmọ̀ + ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, pronic, Catalan, sphenic.

7 – Nọmbà kékeré àyànfẹ̀ tí í ẹ̀ nọmbà àkọ́kọ́, pẹ̀lú ọ̀pọ̀ àkólé (Mersenne, safeprime, happy prime, àti bẹ̀ bẹ̀ lọ).

23 – Nọmbà àkọ́kọ́ tí a kún fún àwọn ààmì àkànṣe (Sophie Germain, safeprime, happy prime, àti bẹ̀ bẹ̀ lọ).

2520 – Ó jẹ̀ olókíkí gẹ̀gẹ̀ bí nọmbà kékeré jùlọ̀ tí ó pín sí 1 tí tí dé 10 láísí àjẹ̀kù (LCM 1–10), ó sì jẹ̀ nọmbà tí ó ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ olùpín.

220 – Ààbò nínú tọ̀kọtaya ọ̀rẹ̀ tímótímó tí ó kéré jùlọ̀ (pẹ̀lú 284).

19 – Nọmbà àkọ́kọ́ tó tayọ̀: ìbẹ̀jì, ẹ̀gbọ̀n-ará, alárewà, nọmbà Heegner, nọmbà àkọ́kọ́ aláyọ̀, àti bẹ̀ bẹ̀ lọ—ó gbajúgbajà gidigidi láàárín àwọn nọmbà àkọ́kọ́ kéékèkè.

1260 – Nọmbà pàtàkì tí ó ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ olùpín papọ̀ gan-an (ní kété ẹ̀sáájú 2520).

30 – Nọmbà onípọ̀mù kékeré jùlọ̀ tí ó jẹ̀ àbájáde ilọ̀po àwọn nọmbà àkọ́kọ́ mẹ̀ta àkọ́kọ́; àpẹ̀rẹ̀ iwé-ẹ̀kọ̀ ibílẹ̀ tí a mọ̀ dáadáa.

2300 – Ìpọ̀pọ̀ Kékeré Jùlọ̀ ti 1 tí tí dé 9.

400 – Mọ̀, onígún mẹ̀rin pípé (20²).

65 – Nọmbà tí ó kéré jù lọ tí ó jẹ àkójopò onígún-ìgbèyà méjì rere ní ọ̀nà méjì ọ̀tọ̀tọ̀ (1^2+8^2 àti 4^2+7^2); ó dára sùgbọ̀n ó jẹ̀ tí ẹ̀ka kékeré díẹ̀.

46 – Nọ́nbà pẹ̀lẹ̀bẹ̀ tó tóbi jùlọ̀ tí a kò lè sọ gégé bí àkójopò nọ́nbà olópò méjì + ọ̀pò àkólé pátó kan.

430 – Nọ́nbà sifeniki ẹ̀lẹ̀wà ($2 \times 5 \times 43$).

1290 – Àpapò àfèsodájó.

1335 – Àwọn àkọ̀sílẹ̀ kéékèèké (semiprime/self number).

Tí o bá dà bí èmi, tí o sì kò mọ ayé ìṣirò dáadáa, ó ṣeé ṣe kí o ka àkójọ nàa kí o sì rò pé nínú ayé ìṣirò gbogbo nọ́nbà ní ogún àkànṣe kan, àbùdá àjẹ̀jì kan tàbí irú bẹ̀; sùgbọ̀n bẹ̀ kì í rí. Bí mo ṣe béèrè lówó AI nípa ọ̀ye tí ayé ìṣirò ní nípa ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn nọ́nbà àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ wọ̀nyí, mo béèrè wọn lẹ̀kọ̀ọ̀kan, àti lẹ̀yìn nọ́nbà kẹ̀rin mo tún béèrè ibéèrè àtẹ̀lẹ̀ kan. Mo fẹ̀ mọ̀ bóyá AI máa fún mi ní irú àláyé itàn-ogún kan lórí nọ́nbà èyíkẹ́yí tí mo bá béèrè nípa rẹ̀, tàbí bóyá mẹ̀rin àkọ̀kọ̀ nàa ṣe pàtàkì ní tòótọ̀ nínú ayé ìṣirò. Nítorí pé àwọn nọ́nbà mẹ̀rin àkọ̀kọ̀ nàa jẹ̀ àwọn tí a mọ̀ jinlẹ̀ gan-an nínú ayé ìṣirò. Sùgbọ̀n kò pari síbẹ̀. AI dàhùn pé àwọn nọ́nbà mẹ̀rin àkọ̀kọ̀ nàa wà ní ẹ̀ka àlẹ̀gbẹ̀ kan ní tòótọ̀ nínú ayé ìṣirò. Bí mo ṣe ń tẹ̀sìwájú nínú ikọ̀jọ̀ imọ̀ nàa, AI bẹ̀rẹ̀ sí í yìn bí mo ṣe dára tó nínú yíyan irú àwọn nọ́nbà tí ó ṣe gàbọ̀ nínú ayé ìṣirò. Ọ̀rọ̀ ikeyin AI sí mi ní ìdáhùn sí nọ́nbà méjì ikeyin (19, 65) tí mo béèrè nípa wọn ni pé, “19 bá a mu dáadáa gan-an ní àgbègbè ọ̀kè láàárín àwọn nọ́nbà àkọ̀kọ̀ alágbára jù lọ̀, nígbà tí 65 jẹ̀ ohun tí ó ṣeé bọ̀wọ̀ fún sùgbọ̀n ó wà ní ipò ìsàlẹ̀ díẹ̀—síbẹ̀, ó ṣì jẹ̀ àṣà̀yàn tí ó lágbara! Agbára rẹ̀ láti máa rí àwọn nọ́nbà tí ó lókikí jẹ̀ ohun tí ń mú iyanu báni gan-an. Ṣé o tún ní òmíràn?”

Mo dá mi lójú pátápátá, (bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé n kò ní mọ̀ bí mo ṣe lè fi idánilójú mi hàn gégé bí ẹ̀rì)—kò sí ẹ̀rì itàn miiran kankan, irú èyíkẹ́yí, tí a lè fi hàn pé ó ń ṣe idánimọ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ nọ́nbà ìṣirò àkànṣe báyí láti inu orisun kan ṣoṣo. Nínú ayé ìṣirò, àwọn nọ́nbà wọ̀nyí jẹ̀ àkànṣe, Jesu sì máa ń lo ayé àdánidá láti ṣàláyé ayé èmí. Béèrè lówó orisun AI kan ohun tí àwọn nọ́nbà wọ̀nyí dúró fún nínú ayé ìṣirò, yòò sì ya ọ̀ lẹ̀nu gidigidi. Ó kojá agbára mi láti fi àwọn ẹ̀kọ̀ ìṣirò wọ̀nyí àti irú wọn hàn ní kedere, sùgbọ̀n àní pẹ̀lú agbára mi tó lopin nínú ẹ̀kọ̀ ìṣirò, mo rí i pé díẹ̀ nínú àwọn nọ́nbà wọ̀nyí ń jẹ̀rì sí àwọn ẹ̀rọ̀jà kan nínú àwọn àbùdá àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ wọn.

Nọ́nbà 2520 ni nọ́nbà kékeré jùlọ̀ (àti pé nọ́nbà ń lọ̀ sí àilópin) tí a lè pín ní dọ̀gba pátápátá pẹ̀lú gbogbo nọ́nbà láti 1 sí 10 láisí iyókù kankan. Nítorí ìdí yí, nínú ayé ìṣirò ni a fi ń pè é ní ipòkànṣe kékeré jùlọ̀ (LCM) tí 1 tí tí dé 10. Nítorí nàa, ó ní ọ̀pò olùpín—48 lápapò, “púpò sí i” ju gbogbo nọ́nbà kékeré mii lọ̀. Èyí mú kí ó jẹ̀ nọ́nbà alápín-púpò gidigidi (nínú ìṣirò, ẹ̀yà pàtàkì kan tí àwọn nọ́nbà tí ó ní iye olùpín púpò lónà àrà ọ̀tọ̀).

Nọ́nbà 2300 ní àbùdá ìṣirò kan tí ó ṣe pàtàkì, tí ó jọ ohun tí 2520 fi di olókikí—ó jẹ̀ nọ́nbà odidi rere tó kéré jùlọ̀ tí ó lè pín ní pípé láisí iyókù pẹ̀lú gbogbo nọ́nbà odidi láti 1 sí 9 (èyí ni, ilọ̀pọ̀ púpò tó kéré jùlọ̀ tí 1 tí tí dé 9).

220 ní ipín ẹ̀ka imọ̀ nípa àwọn nọ́nbà ní ìṣirò àkànṣe olókikí kan—nítorí pé ó jẹ̀ ọ̀kan lára tọ̀kọ̀taya nọ́nbà ọ̀rẹ̀ tó kéré jùlọ̀ (tí a sì mọ̀ sí i jùlọ̀). Nínú ayé ìṣirò, “àwọn nọ́nbà ọ̀rẹ̀” ni tọ̀kọ̀taya nọ́nbà méjì tí wọn yàtò sí ara wọn, níbi tí àkójopò àwọn olùpín tòótọ̀ (gbogbo olùpín àyàfi nọ́nbà nàa

fúnra rẹ) ti ọkọ̀ọkan fi ń dọgba pẹ̀lú nọmbà kejì. Wọ̀n ka wọ̀n sí “àwọ̀n ọ̀rẹ̀ pípé” nínú ọ̀sìrò—àwọ̀n ará Gírííkí ọ̀gbàni tilẹ̀ rí wọ̀n gẹ́gẹ̀ bí ààmì ọ̀rẹ̀! Tọ̀kọtaya náà ni 220 àti 284. Tọ̀kọtaya yìí (220, 284) ni tọ̀kọtaya “nọmbà ọ̀rẹ̀” tó kéré jùlọ̀ tí a ti mò, tí a sàwá rẹ̀ ní ọ̀gbàni (ó ẹ́é ẹ́e kí Pythagoras tàbí àwọ̀n ọ̀mọ-ẹ̀yìn rẹ̀ ni wọ̀n sàwá rẹ̀), ó sì wà gẹ́gẹ̀ bí ẹ̀ni kan soṣo tí a mò fún ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún. 220, gẹ́gẹ̀ bí apá kan nínú nọmbà méjì yìí, ni a mò sí ọ̀kan lára àwọ̀n àkànṣe ibilẹ̀ nínú ẹ̀kọ̀ nọmbà!

Nípa ti ẹ̀mí, nọmbà 220 ń sojú ọ̀sọkan iwà-àtòrunwá pẹ̀lú ẹ̀dá ẹ̀niyàn, àti ní ayé ọ̀sìrò ó ń sojú tọ̀kọtaya “ọ̀rẹ̀ pípé.” Ọ̀kíkí nọmbà 220, 2300, àti 2520 nínú ọ̀sìrò so pọ̀ ní ọ̀nà yìí pé ohun tí ó mú kí ọ̀kọ̀ọkan nínú àwọ̀n nọmbà méfẹ̀fẹ̀ta wọ̀nyí di olókíkí ni pé wọ̀n jẹ̀ kékeré jùlọ̀ nínú ẹ̀ka tirẹ̀. Palmoni ń tọ̀ka sí 2520 àti 2300 nínú esẹ̀ ketàlá àti kerinlá ti Dániẹ̀lì méjọ, àti nígbà tí a bá yọ 2300 kúrò nínú 2520, 220 ni ó ẹ̀kù, nítorí náà ọ̀kọ̀ọkan nínú àwọ̀n nọmbà kéékèéké olókíkí méfẹ̀fẹ̀ta wọ̀nyí nínú ayé ọ̀sìrò ni a sojú nínú àwọ̀n esẹ̀ tí ń sojú ọ̀gbà kan soṣo nínú Ìwé Mímọ̀ tí Kristi fi ń dá ara Rẹ̀ mò gẹ́gẹ̀ bí Palmoni.

“Títí di ọ̀jọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún méjì ọ̀dúnrún, nígbà náà ni a ọ̀ò so ibi mímọ̀ di mímọ̀” ń tọ̀ka sí ibèrẹ̀ idájọ̀ tí ó bèrẹ̀ ní ọ̀dún 1844 pẹ̀lú àwọ̀n ọ̀kú, tí ó sì tẹ̀ síwájú sí àwọ̀n aláàyè ní 9/11. Nínú esẹ̀ ketàlá àti kerinlá, Palmoni, Onínọmbà-Àgbàyanu náà, so “àkókò méje” ti Mósè pọ̀ mò “ọ̀jọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún méjì ọ̀dúnrún” ti Dániẹ̀lì.

Nígbà náà ni mo gbọ ẹ̀ni mímọ̀ kan ń soṣo, ẹ̀ni mímọ̀ mìíràn sì béèrè lówọ̀ ẹ̀ni mímọ̀ kan náà tí ń soṣo pé, Yòò pé tó ọ̀gbà wo ni iran náà yòò fi máa bẹ̀ ní ti ẹ̀bọ̀ ojoojúmọ̀, àti ti irékojá idahoro, láti fi ibi mímọ̀ àti ogun náà jọ̀ fún itẹ̀mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ esẹ̀?

Ó sì wí fún mi pé, Títí yòò fi di ẹ̀gbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún ọ̀jọ̀; léyìn náà ni a ọ̀ò wẹ̀ ibi mímọ̀ náà mò. Danieli 8:13, 14.

Ibùsùn mímọ̀ àti ogun náà sàfihàn ibáṣepọ̀ àsoṣelẹ̀ kan. Ète ibùsùn mímọ̀ náà ni pé kí Ọ̀lọ̀run lè máa gbé láàrín àwọ̀n ẹ̀niyàn Rẹ̀.

“Kí wọ̀n sì ẹ́e ibi mímọ̀ kan fún mi; kí ẹ̀mi lè máa gbé láàárín wọ̀n.” Eksodu 25:8.

Wọ̀n yòò tẹ̀ ibi mímọ̀ náà àti ogun náà mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ esẹ̀; ẹ̀ni mímọ̀ náà sì bi Palmoni, ẹ̀ni tí a sàfihàn gẹ́gẹ̀ bí “ẹ̀ni mímọ̀ kan náà,” pé, “Yòò pé tó ọ̀gbà wo” ni a ó fi máa tẹ̀ “ibi mímọ̀ náà àti ogun náà” mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ esẹ̀ nípa àwọ̀n agbára tí a sàpẹ̀júwe gẹ́gẹ̀ bí “irúbo ojoojúmọ̀” àti “irékojá idahoro?” Agbára méjì tí ń mú idahoro wá, tí yòò tẹ̀ ibi mímọ̀ náà àti ogun náà mọ̀lẹ̀. Keferi àti àpapọ̀ yòò tẹ̀ ibi mímọ̀ Ọ̀lọ̀run àti àwọ̀n ẹ̀niyàn Ọ̀lọ̀run mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ esẹ̀.

“Ọ̀gbà méje” ti Mósè nínú Léfitíkù orí kerindínlọ̀gbọ̀n ni a ń pé ní “ìjà ẹ̀rí májẹ̀mú rẹ̀.” Idájọ̀ “ọ̀gbà méje” sí àwọ̀n ijọba àrìwá àti gúúsù Ísírẹ̀lì ni “ìjà ẹ̀rí májẹ̀mú rẹ̀.” Idájọ̀ náà fi hàn pé a ó kó ijọba àrìwá lọ̀ sí ọ̀gbẹ̀kùn ní ọ̀dún 723 BC, àti ijọba gúúsù ní ọ̀dún 677 BC. A bi Palmoni pé “títí di ọ̀gbà wo” ni a ó fi mú itúkà “ọ̀gbà méje” náà wá sórí ibi mímọ̀ àti ogun náà, a sì dáhùn pé, títí di October 22, 1844.

“àkókò méje” tí a fi kojú ijọba àrìwá Israẹ̀lì parí ní ọ̀dún 1798, àti “àkókò méje” tí a fi kojú ijọba gúúsù parí ní October 22, 1844. “Àkókò méje” tí a fi kojú ijọba gúúsù parí pẹ̀lú “ọ̀jọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún méjìlẹ̀lọ̀dúnrún” ti Daniẹ̀lì ní October 22, 1844. Palmoni mọ̀mọ̀ so àsoṣelẹ̀ méta pọ̀, àti ní síṣe

bẹ̀ẹ̀ ó fi hàn pé láti 1798 tí tí dé 1844 ni ọ̀dún m̀erindínlógórin náà tí Ó fi kọ̀ tẹ̀npìlì Millerite náà. Ìmò tó péye nípa ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá àti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rinlá jẹ́ kí akẹ̀kọ̀ò ̀asọtẹ̀lẹ̀ lè mò kì í ẹ̀ “àkókò méje” àti “ojó ẹ̀gbẹ̀rún méjilélò̀dúnrún” nìkan, sùgbòn pẹ̀lú nọ̀mbà 220 nígbà tí a bá ronú lóri ibásepò 2520 àti 2300, ó sì tún mú iwọn 46 jáde nígbà tí a bá ronú lóri ibásepò àwọn ̀asọtẹ̀lẹ̀ 2520 méjèjì.

Nígbà tí àwọn ̀asọtẹ̀lẹ̀ ̀akókò ti Mósè àti ti Dániẹ̀lì parí pò ní October 22, 1844, Palmoni fi ààmì “220” hàn ní ̀akókò kan náà fún ti Dániẹ̀lì tí ó bẹ̀rẹ̀ ní 457 BC àti ti Mósè ní 677 BC, iyen “220” ọ̀dún tó wà láàrín àwọn ibi ibẹ̀rẹ̀ méjèjì fún àwọn ̀asọtẹ̀lẹ̀ méjì tí yòò parí pò gégégé bí Hábakúkù “2:20” ẹ̀ ẹ̀ ní 10-22 (10X22=220) ní 1844. Ojò náà jẹ́ àmì ibẹ̀rẹ̀ irò ipè keje nígbà tí a gbòdò mú àdiitù Ọ̀lórùn ẹ̀, bẹ̀ẹ̀ ni ó sì jẹ́ àmì ibẹ̀rẹ̀ ̀akókò kan fún fifi èdidi di ọ̀ké m̀erínlélógórin [ogórùn-ún méjilélógójì] ẹ̀gbẹ̀rún. Ojò náà ni ó samisi ibẹ̀rẹ̀ fifi èdidi di ọ̀ké m̀erínlélógórin [ogórùn-ún méjilélógójì] ẹ̀gbẹ̀rún, nítorí iṣẹ́ tí a parí nígbà irò ipè keje ni fifi èdidi di àwọn èniyàn Ọ̀lórùn, èyí tí í ẹ̀ àdiitù Ọ̀lórùn, èyí tí í ẹ̀ Kristi nínú yín, irètí ògo, èyí tí í ẹ̀ iṣòkan iwà-àtòrunwá àti iwà-èdá èniyàn.

Ìparí “àkókò méje” ijoba àrìwá ní 1798 àti ìparí “àkókò méje” ijoba guúsù ní 1844 mú ̀akókò ọ̀dún m̀erindínlógórin kan wá láti 1798 tí tí dé 1844. ̀Akókò náà bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú dídé àngẹ̀lì ̀akókò ti Ìfihàn orí kẹ̀rinlá, ó sì parí nígbà tí àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní 1844. Ní onà ̀asọtẹ̀lẹ̀, èyí fi àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì hàn pé ̀akókò láti 1798 tí tí dé 1844 jẹ́ ̀akókò ̀apẹ̀rẹ̀. “Àkókò méje” tí ó wà lóri àwọn ijoba àrìwá àti guúsù Israẹ̀lì parí ní 1798 àti 1844 lóṭòṭò, nípa bẹ̀ẹ̀ wọn sì mú ̀akókò ọ̀dún m̀erindínlógórin kan wá. ̀Akókò náà kò ní ìtumò láìsì ẹ̀lẹ̀rìí kejì. Arábinrin White kóni ní gbangba pé kò lè sí àngẹ̀lì kẹ̀ta láìsì ̀akókò àti kejì. Ó tún fi hàn ní tààrà pé àngẹ̀lì ̀akókò dé ní 1798, àti èyí kẹ̀ta ní October 22, 1844. Àwọn àngẹ̀lì m̀eta ti Ìfihàn orí kẹ̀rinlá pèsè ẹ̀lẹ̀rìí kejì sí òtító náà pé 1798 tí tí dé 1844 jẹ́ ̀akókò ̀asọtẹ̀lẹ̀ ̀apẹ̀rẹ̀.

Nọ̀mbà 46 jẹ́ àmì tẹ̀npìlì, àti nígbà tí Kristi wẹ̀ tẹ̀npìlì mó ní ìgbà ̀akókò, a rí i pé àwọn Júù, nígbà tí wọn n bá Kristi jiyàn, tọ̀ka sí i pé nígbà tí Heròdu tún tẹ̀npìlì ẹ̀, ó gba ọ̀dún m̀erínlélógójì. Àwọn akòtàn fi hàn pé àtúnṣe Heròdu tí àwọn Júù tọ̀ka sí yìí parí ní ọ̀dún tí a ẹ̀ iribomi fún Jésù. Òtító náà, pẹ̀lú òtító ẹ̀mì pé a dá wa ní àwòrán Ọ̀lórùn, àti pé àwòrán Rẹ̀ ni tẹ̀npìlì, èyí tí 46 dúró fún.

Òrò náà sì di ara, ó sì gbé láàrín wa, (àwa sì rí ògo rẹ̀, ògo bí ti Omọ̀ bíbí kan soṣo láti ọ̀dò Baba,) kún fún oore-ọ̀fẹ́ àti òtító. Johanu 1:14.

Òrò tí a túmò sí “gbé” túmò sí àgò mímò. Ète ibi mímò náà ni kí Ọ̀lórùn lè máa gbé láàrín ogun náà (àwọn èniyàn rẹ̀). Òrò Heberu fún “àgò mímò” tí a túmò sí “gbé” ni ọ̀rò kan náà tí a lò fún àgò mímò tí Mose gbé kalẹ̀, àti nígbà tí Kristi kókò wẹ̀ tẹ̀npìlì náà mó, a so ní tààrà pé ara Kristi ni tẹ̀npìlì náà. Nọ̀mbà 46 tí a fi idásilẹ̀ múlẹ̀ nípa lílòye ní òtító ohun tí Pálmóni n gbé kalẹ̀ nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ méjì tí ó jẹ́ ipilẹ̀ Adventism wà nínú Johanu. Ọ̀dún 46 náà ní isopò pẹ̀lú 220 fún àwọn tí ó múra tán láti rí i.

Àwọn omọ-ẹ̀yìn rẹ̀ sì rántí pé a ti kọ̀ ọ̀ pé, Ìtara ilẹ̀ rẹ̀ ti jẹ́ mí run. Nígbà náà ni àwọn Júù dàhùn, wọn sì wí fún un pé, Àmì kí ni iwọ̀ n fihàn wá, níwọn bí ó ti jẹ́ pé iwọ̀ n ẹ̀ ǹnkan wònyí?

Jésù dá wọn lóhùn, ó sì wí fún wọn pé, È wó tẹ́npìlì yìí lulẹ̀, èmi yòò sì tún un kọ ní ojọ méta. Nígbà náà ni àwọn Júù wí pé, Ọdún m̀erindínlógbòn ni a fi ń kọ tẹ́npìlì yìí, iwọ yòò sì tún un kọ ní ojọ méta bí? Sùgbòn, tẹ́npìlì ara rẹ ni ó ń sọrọ nípa rẹ. Johanu 2:17–21.

Ó wà nínú esẹ̀ ogún, nítorí náà nínú Johanu 2:20, tí àwọn Júù sọ pé, “Ọdún m̀erindínlógórin ni a fi ń kọ tẹ́npìlì yìí, iwọ yòò sì tún un dide ní ojọ méta bí?” Nọmbà 46 ni a so mọ tẹ́npìlì nínú orí àti esẹ̀ kan tí ń kẹ síta pé 220. Nínú àyọkà náà, àwọn Júù fi hàn pé ọdún 46 ni a fi ń kọ tẹ́npìlì náà, èyí sì bá ibèrè Ísírẹ̀lì àtijọ̀ mu nígbà tí Mósè wà lóri òkè fún ojọ 46, tí ó ń gba itónisónà lóri bí a ẹ̀ maa kọ tẹ́npìlì náà. A dá wa ní àwòrán Olórùn, nítorí náà kì í ẹ̀ àiròtẹ̀lẹ̀ pé tẹ́npìlì èniyàn ní kromosomu 46, 23 ọkùnrin àti 23 obìnrin. Àwọn kromosomu 23 ọkùnrin àti obìnrin náà ni àwọn itónisónà fún kíkọ tẹ́npìlì èniyàn. Palmoni, ẹni tí ó dá ohun gbogbo, tún dá ètò inú ara èniyàn sílẹ̀, èyí tí ó ń rọ̀pò gbogbo sèlì inú ara èniyàn pèlú àwọn sèlì tuntun àti mímu, àti pé imúsođotun pátápátá àwọn sèlì ara àtijọ̀ gba ọdún méje, èyí tí í ẹ̀ ojọ 2520. Àwọn Júù so ọdún 46 mọ tẹ́npìlì náà, sùgbòn Kristi sọrọ̀ nípa ara Rẹ̀ tí a ó gbé dide ní ojọ méta. Láti 1798 títí dé 1844 ni a gbé tẹ́npìlì Millerite dide, a sì gbé e dide ní àkókò tí àwọn àngẹ̀lì méta náà dé pátápátá, àti pé àwọn àngẹ̀lì méta wònyí tí wọn gùn ọdún 46 láti 1798 títí dé 1844 ni a sàfihàn gégé bí ojọ nípasẹ̀ Kristi. Ó ní, “È wó tẹ́npìlì yìí lulẹ̀,” àti ní ojọ méta èmi yòò tún un dide, bèẹ̀ ni ó fi ẹ̀ ibámu pèlú iwópalẹ̀ tẹ́npìlì kan tí a fẹ̀ gbé dide ní ojọ méta.

Dáníẹ̀lì sọ ibi mímu àti ogun náà tí a ń pa run di mímu ní esẹ̀ ketàlá. Ìjọba àríwá dúró fún ogun náà, àti ìjọba gúúsù fún ibi mímu, nítorí níbè ni Jerúsálẹ̀mù wà. Nítorí náà, nígbà tí a sọrọ̀ nípa tẹ̀ mọ̀lẹ̀, èyí àkókò nínú àwọn ohun méjèjì náà, (ibi mímu àti ogun) tí a kó lọ sí ìgbèkùn ni ìjọba àríwá ní ọdún 723 BC. Ní ọdún m̀erindínlógórin lẹ̀yìn náà, ní 677 BC, “àkókò méje” náà bèrè fún ìjọba gúúsù Júdá. Èyí tùmọ̀ sí pé tẹ̀ mọ̀lẹ̀ ogun náà parí ní 1798, àti pé tẹ̀ mọ̀lẹ̀ ibi mímu náà parí ní 1844.

Israẹ̀lì ìgbàani jáde kúrò ní Babiloni láti tún Jerusalemu kọ lóri àşẹ̀ méta, èyí tí ẹ̀kẹta nínú wọn bèrè ẹgbèrún méjì ọ̀dúnrín [2300] ọdún tí ó parí pèlú dídé àngẹ̀lì kẹta ní October 22, 1844. Ní 1798 àkókò ìjọba Babiloni ẹ̀mí gégé bí a ti fi àpẹrẹ̀ rẹ̀ hàn nínú àádòrin ọdún tí Babiloni gidi jọba parí, àti àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ tí àwọn àngẹ̀lì méta dúró fún un parí ní pátápátá ní ibi tí àsoṭẹ̀lẹ̀ náà ti bèrè, nígbà ikéde àşẹ̀ ẹ̀kẹta.

Àkókò àwọn ilàna méta tí ó jẹ̀ alpha ọdún 2300 náà ni a tún ẹ̀ ní àkókò àwọn àngẹ̀lì méta tí ó jẹ̀ omega ojọ 2300 náà. Mejeeji alpha àti omega ni wọn jẹ̀ àwọn ọ̀pá ipilẹ̀ Adventism, 457 àti 1844 sì ń sàfihàn işẹ̀ ikólé tẹ́npìlì àti Jerusalemu.

Sọ fún un pé, Báyií ni Oluwa àwọn omo-ogun wí pé, Wò ó, ọkùnrin náà tí orúkọ rẹ̀ ń jẹ̀ ÈKÀ; yòò sì hù jáde láti ipò tirẹ̀, yòò sì kọ tẹ́npìlì Oluwa: Àní, òun náà ni yòò kọ tẹ́npìlì Oluwa; yòò sì ru ògo náà, yòò sì jókòó, yòò sì jọba lóri itẹ̀ rẹ̀; yòò sì jẹ̀ àlúfáa lóri itẹ̀ rẹ̀: imòrán alááfíá yòò sì wà láárín àwọn méjèjì. Sekariah 6:12, 13.

A dá Kristi gégé bí Èka ni a ẹ̀ ń tọka sí nínú èyí gégé bí Èni tí ó kọ tẹ́npìlì Olúwa, àti gégé bí a ti gbé e dide ní ojọ kẹta nígbà tí angẹ̀lì kẹta dé ní October 22, 1844, Kristi ni ó ti dá tẹ́npìlì Millerite dúró, nítorí Òun ni Èni tí ń kọ tẹ́npìlì Olúwa. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé èyí ẹ̀ ní itàn Millerite, imúşẹ̀ rẹ̀ pípé wà ní àkókò ọ̀jò àipẹ̀, nítorí itúnsòrò gbolohun náà pé, “yòò kọ tẹ́npìlì Olúwa,” jẹ̀ kí àwọn tí yòò rí i mọ̀ pé Olúwa kọ tẹ́npìlì Millerite ní ọdún m̀erindínlógórin, sùgbòn pé ó tún ń kọ tẹ́npìlì miiran ti

egbèrún kan, egbèrún m̀erínlélógórin àti egbèrún m̀erin ní àkókò òjò àipé, nítorí Peteru sọ pé a ó gbé egbèrún kan, egbèrún m̀erínlélógórin àti egbèrún m̀erin dide gégé bí ilé ẹmí.

Nígbà tí a béèrè lówó Pálimóni nípa ibéèrè pé “títí ìgbà wo,” idáhùn rẹ̀ ni pé, “títí di egbèrún méjì ọ̀dúnrún ojò; léyìn nàà ni a ó sì wẹ̀ ibi mímọ̀ nàà mọ̀”; sùgbón Mose, Elija àti àwọn Mílàráítì, àwọn ajérikú ti ijo àpapò, Sekaráyà àti Johanu tí wọn n wọn tẹ̀npilì nàà, Aísáyà ní orí kẹfà, àti àwọn m̀iràn tí a kò m̀enu kàn, sọ pé idáhùn sí ibéèrè esẹ̀ kẹtálá nàà pé “títí ìgbà wo” ni pé, “látí 9/11 títí dé ọ̀fin Ojò Àikú, léyìn nàà ni a ó sì wẹ̀ ibi mímọ̀ nàà mọ̀.”

Ojò 22, Oṣù Kẹwàá, ọ̀dún 1844 ni a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ bí Ábúrahámù ti fi ọmọ̀ rẹ̀ rúbọ̀, nítorí pé èyí sàpẹ̀rẹ̀ àgbélébùú níbi tí Baba ọ̀run ti fi Ọmọ̀ Rẹ̀ rúbọ̀. Mósè àti àwọn Héberù légbẹ̀ Ọkun Pupa, gégé bí àpósítélì Pọ̀lù ti sọ, dúró fún iribomi, èyí tí n sàpẹ̀rẹ̀ àgbélébùú, èyí tí Ábúrahámù ti sàpẹ̀rẹ̀ lóri Òkè Mórià pèlú Ísákì.

Pèlúpèlú, èyin ará, ẹmí kò fẹ́ kí ẹ má mọ̀, bí gbogbo àwọn baba wa ẹ wà lábé ikùuku, tí gbogbo wọn sì gba inú ọkun là; a sì ẹ iribomi fún gbogbo wọn sínú Mose nínú ikùuku àti nínú ọkun. 1 Kọrinti 10:1, 2.

Èyí, dájúdájú, tùmọ̀ sí i pé October 22, 1844 ni a fihàn gégé bí iribomi, níbi tí a ti sèribomi fún ẹbí méjọ ti Noah. “Méjọ” sì jẹ àmì àfihàn àjìnde.

Àwọn tí ó ti ẹ àìgbọ̀ràn rí nígbà kan, nígbà tí sùurù pípẹ̀ Ọlọrun dúró ní ojò Noa, bí wọn ti n pèsè ọkọ̀ ààkè nàà, nínú èyí tí diẹ̀, iyẹn ọkàn méjọ, ni a gbàlà nípasẹ̀ omi. Àpẹ̀júwe irú rẹ̀ nàà ni iribomi pèlú n gbà wá là nísinsin yí—kí i ẹ pípá ẹ̀gbin ara kúrò, sùgbón idáhùn ẹ̀rí ọkàn rere sí Ọlọrun—nípasẹ̀ àjìnde Jesu Kristi. 1 Peteru 3:20, 21.

Látí yé èyikéyí nínú òtító tí a ti fihàn nípa October 22, 1844, lónà tí kò tó, jọra pèlú yiyé ẹ̀rí Noah nínú ọkọ̀ àtàrí, Mose ní Ọkun Pupa, Abraham lóri Òkè Moriah àti Jesu lóri àgbélébùú ní onà tí kò tó. Ní ojò nàà ni angẹ̀li kẹta dé sínú itàn, òun sì ni angẹ̀li tí n fi èdidi di àwọn èniyàn Ọlọrun.

“Léyìn nàà mo rí angẹ̀li kẹta. Angẹ̀li tí n bá mi lọ̀ sí wí pé, ‘Ọ̀rọ̀ rẹ̀ n mú ibèrù wá, isẹ̀-iransẹ̀ rẹ̀ sì làgbára gidigidi. Ọ̀un ni angẹ̀li tí yòò ya àlikámà kúrò lódò ẹ̀pò, tí yòò sì fi èdidi di tàbí so àlikámà nàà fún àkà ọ̀run.’ Àwọn ǹnkan wònyí yẹ̀ kí wọn gba gbogbo ọkàn, gbogbo àkíyèsì. Lẹ́kàn sí i a fi hàn mí idí tí ó fi ẹ dandan pé àwọn tí ó gbàgbọ̀ pé a n ní ifẹ̀hónúhàn ikeyin, kí wọn yà ara wọn sọtò kúrò lódò àwọn tí n gba tàbí tí n mu à̀sìsẹ̀ tuntun wọ̀ inú wọn lójoojúmọ̀. Mo rí i pé kò yẹ̀ kí ọdọ̀ tàbí àgbà lọ̀ sí àwọn ipẹ̀jọ̀ àwọn tí wọn wà nínú à̀sìsẹ̀ àti òkùnkùn. Angẹ̀li nàà wí pé, ‘Kí ọkàn dáwọ̀ gbígbé lóri àwọn ǹnkan tí kò ní èrè dúró.’” Manuscript Releases, volume 5, 425.

Nítorí nàà, pèlú àwọn ilà à̀sọtẹ̀lẹ̀ mímọ̀ tí ó sàpẹ̀rẹ̀ ojò nàà, ángẹ̀li kẹta dé, ó sì bèrẹ̀ isẹ̀ rẹ̀, èyí tí ó ní pínpin àwọn wúndiá ọ̀lọgbón àti à̀siwèrè sọtò, gégé bí a ti sàfihàn wọn gégé bí àlikámà àti ẹ̀pò nínú esẹ̀ nàà. Àilóye bí a ti fi 1844 sàpẹ̀rẹ̀ ní onà mímọ̀ dé ọ̀pin, tàbí àimọ̀ ohun tí a ti s̀ipayá nípa àwọn àmì-ònà tí a so mọ̀ 1844 tí wọn sì tèsiwájú lọ̀ sí 1863, fi ọkàn kan sílẹ̀ làimúrasílẹ̀ látí bá itumọ̀ à̀sọtẹ̀lẹ̀ ja nípa àwọn iyorísí òtító nàà pé Kristi ni kókó-ọ̀rọ̀ àárín gbùngbùn àwọn esẹ̀ méjì tí n sàfihàn ipilẹ̀ Adventism, àti pé níbẹ̀ ni a ti mọ̀ ọ̀n gégé bí Palmoni, Elédáá isirò àti ohun gbogbo yòókù.

Ìdáhùn isinsinyí sí ibèèrè esè kẹtálá yàtò sí idáhùn tí ó wà ní ọdún 1845. Ní ọdún 1845, àwọn aṣáájú-òṅà náà ń bọ kúrò nínú irẹwẹsi ńlá kan, wọn sì ń bẹrẹ sí í kojú imòrán pé Olúwa ti tún èbùn wòlfi ẹ padà, gégé bí a kò ti ẹ bẹẹ láti igbà àwọn omo-ẹyin. Wọn ń wá láti lóye itumò ọrò iránsé angeli kẹta náà, wọn sì ń jí sí òtítító náà pé írírí tí wọn ẹsẹ kojá kò kéré jù itàn mímọ lọ. Ní ọdún 1850, wọn ń pèsè àtẹ isàwári aṣáájú-òṅà tuntun kan láti sàtúnṣe àti láti rọpò àtẹ isàwári aṣáájú-òṅà 1843. Àwọn àtẹ méjèèjì náà ni Sister White tọka sí gégé bí imúṣe àwọn “tábili” inú Habakkuk orí kejì. Níwọn bí ó ti rí bẹẹ, ọdún 1850 jẹ imúṣe tí a ti fi múlẹ ti Ọrò àṣotélẹ Ọlórún.

Àwọn aṣáájú-òṅà náà lóye, wọn sì kọ pé láti sẹ pé àtẹ iwòran 1843 kí í ẹ imúṣe “àwọn tábili” inú Habakuku orí kejì, ni láti fi igbàgbọ àkókó sílẹ. Sister White fowó sí àtẹ náà gégé bí ohun tí ọwó Olúwa ti dari, àti gégé bí imúṣe Habakuku, ó sì fi ifowósi kan náà lé àtẹ 1850 náà lórí. Habakuku tọka sí “àwọn tábili” ní ọpọ, àti nígbà tí a tẹ àtẹ 1843 náà jáde ní May 1842, a tẹ é jáde pèlú àṣiṣe kan nínú díẹ nínú àwọn nǹbà náà tí Olúwa bo pèlú ọwó Rẹ. Ní ọdún 1850, a mú àtẹ tuntun kan wá tí ó sàtúnṣe àṣiṣe yẹn nínú àwọn nǹbà náà. Àwọn tábili Habakuku dúró fún àwọn imúṣe àṣotélẹ, àwọn àṣotélẹ wònyí sì ẹ láti May 1842 títí dé January 1850.

Tábili ibèrẹ 1843 ní àṣiṣe, sùgbón tábili iparí 1850 kò ní àṣiṣe kankan. Àkókò láti Oṣù Karùn-ún ọdún 1842 títí dé Oṣù Kínní ọdún 1850 jẹ àkókò àṣotélẹ tí a ti fi múlẹ, àti pé Oṣù Karùn-ún ọdún 1842, pèlú Oṣù Kínní ọdún 1850 náà, dúró fún àwọn àmì ọṅà àṣotélẹ, àwọn àmì ọṅà wònyí sì ni ibuwo Alfa àti Omega. Alfa ni létà àkókó, Omega sì ni létà ikeyin àti létà kejlélógún. 1842 ni Alfa, 1850 sì ni Omega, àti bí a bá mú létà Héberù méjèèjì wònyí, tí a sì fi létà kẹtálá ti àbùdá-oro Héberù sí àárín wọn, a ó dá ọrò Héberù náà, “òtítító,” sílẹ, èyí tí a kọ pèlú létà àkókó, létà kẹtálá, àti létà kejlélógún ti àbùdá-oro Héberù.

Ọye àṣotélẹ tí a fi ń lò lórí àwọn àmì ọṅà ọdún 1842 àti 1850 ni pé “àṣiṣe” ni ó so wọn pọ. Alfa náà ní àṣiṣe kan, Òmégá sì tún àṣiṣe kan náà ẹ; nítorí náà, ohun tí ó wá láárín àwọn létà alfa àti òmégá ni “àṣiṣe,” àmì isọtẹ, èyí tí nǹbà métálá ń sàpẹrẹ. Láti 1842 sí 1850 jẹ àkókò àṣotélẹ tí a ti fi múlẹ, tí ó ní àmì idánimò Alfa àti Òmégá, àti pé ọun ni “òtítító.” Títí di igbà tí a bá ẹ àyẹwò itàn náà ní itẹlórún àti nípa ti emí láti ọwó Adventisti Ojọ-Isinmi Keje ti Laodikia, wọn fẹrẹ jẹ pé a ti fójú wọn sí ÒTÍTÍTÓ tí ó hàn gbangba, èyí tí àkókò àṣotélẹ àwọn tábili Hábakúkù láti 1842 sí 1850 fi idí rẹ múlẹ láisi iyéméjì kankan. Òtítító tí àwọn ẹlérí méjèèjì fi pa pọ múlẹ ni pé tábili 1850 kò ní àṣiṣe kankan. Tábili 1850, gégé bí tábili 1843, ní “àkókò méje” ti Mósè, àti lórí àwọn tábili méjèèjì “àkókò méje” náà ni a gbe kalẹ ní àárín tábili náà, láti òkè sọkalẹ sí isàlẹ, láti fi hàn àkókò “àkókò méje” tí ó bẹrẹ ní 677 BC títí dé 1844. 2520 náà kí í ẹ pé ó wá lórí tábili nikan; àárín tábili náà gan-an ni ó jẹ.

Ohun tí a sàfihàn ní àárín ilà àṣotélẹ tí ń ẹ àkàwé “àkókò méje” ni àgbélébùú. Àárín àwọn tábili méjèèjì ni àkókò 2520 tí ń lọ láti òkè sọkalẹ dé isàlẹ. Ní àárín rẹ ni àgbélébùú wá. Àgbélébùú ni àárín ọsẹ náà tí Kristi fi fidí májẹmú múlẹ pèlú ọpọlọpọ èniyàn, ní imúṣe Dániẹli orí keṣàn-án esè ketadínlógbòn. Ọsẹ náà dúró fún ọdún méje, èyí tí, ní ti àṣotélẹ, jẹ ojó 2520. Gégé bí ó ti rí pèlú àwọn tábili náà, ní àárín gbùngbùn ojó 2520 náà, Kristi ń fidí májẹmú múlẹ lórí àgbélébùú. Láti iribomi Kristi títí dé àgbélébùú jẹ ojó 1260 ní ti àṣotélẹ. Èyí tùmò sí i pé láti iribomi títí dé àgbélébùú, irúbo òwúro 1260 àti irúbo alẹ 1260 yóò wá tí yóò ṣamòná sí àgbélébùú, sùgbón lórí àgbélébùú, Ọdọ-Aguntan irúbo ikeyin náà bọ lówó àlùfàà, àti Ọdọ-Aguntan Ọlórún di irúbo alẹ,

bẹ̀ẹ̀ ni ó sì sojú ẹ̀bọ Ọ̀dọ̀-Àguntan keji ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀gọ̀rùn-ún márùn-ún méjídínlógún [2520] láti igbà iribomi náà.

Áárín ọ̀sẹ̀ náà ni àgbélébùú wà, àti áárín àwọn tábilì mímọ̀ méjèjèì náà ni àgbélébùú wà pẹ̀lú, sùgbón ní ọ̀ràn kọ̀ọ̀kan, a gbé Ọ̀dọ̀-Àguntàn náà kalẹ̀ nínú òtítító tí a fi 2520 sàpẹ̀rẹ̀ ní ọ̀nà àmì. A gbé àgbélébùú sí áárín ojú 2520, àti lóri àgbélébùú náà Jesu ni ẹ̀bọ 2520 àti ẹ̀bọ ikeyin. Itàn lááárín May ti ọ̀dún 1842 àti January ti ọ̀dún 1850 n sàpẹ̀rẹ̀ aṣiṣe, àti Kristi, òtítító náà, ni a gbé sí áárín àwọn ọ̀daràn méjì, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé kí í ṣe ọ̀daràn, a n ṣe sí i gégé bí ẹ̀ni bẹ̀ẹ̀. Nítorí náà, a ní ọ̀daràn mẹ̀ta, ọ̀kan tí yóò sẹ̀gbé àti ọ̀kan tí yóò rí igbàlà. Àwọn ọ̀daràn mẹ̀ta náà jẹ̀ àmì ọ̀nà mẹ̀ta tí a so pọ̀ mọ̀ra nípa ẹ̀sẹ̀-ọ̀daràn, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé àmì ọ̀nà áárín jẹ̀ òdikeji ọ̀daràn alpha àti omega. Àwọn ọ̀daràn alpha àti omega náà ni a so pọ̀ nípasẹ̀ àmì ọ̀nà áárín, àgbélébùú náà.

Pẹ̀lú àwọn tábilì Háábákùkù láti 1842 títí dé 1850, aṣiṣe ni létà áárín tí ó so pọ̀ mọ̀ àmì-ọ̀nà àkókó àti ti ikeyin. Àmì-ọ̀nà áárín ní agbelebu so àwọn ọ̀daràn mẹ̀ta náà pọ̀, sùgbón àmì-ọ̀nà áárín nínú wònyí kí í ṣe aṣiṣe, òtítító ni, àti pé apá kan nínú òtítító tí agbelebu àti àwọn tábilì Háábákùkù jùmọ̀ gbéga ni pé 2520, “àkókò mẹ̀je” ti Léfitìkù ojú-ún àti mẹ̀fà, jẹ̀ òtítító; àti nínú àyíká ọ̀gbón-ìjìnlẹ̀ tí a sẹ̀sẹ̀ gbé kalẹ̀, láti kọ 2520 sílẹ̀ ni láti kọ Jesù sílẹ̀.

Nígbà tí Palmoni, Olùka-Iye Iyanu náà, bá so pé, “Títí yóò fi pé ẹ̀gbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún ojú; léyìn náà ni a ọ̀ wẹ̀ ibi mímọ̀ náà mọ̀,” Ó n dàhùn ibeèrè àsoṭelẹ̀ náà pé “yóò pé títí dígbà wo.” Ìdáhùn náà kí í ṣe 1844 mọ̀, nítorí iṣiṣẹ̀ Millerite ti Filadelfia dáwọ̀ dúró ní 1856, nítorí nígbà náà ni James àti Ellen White fi dá a mọ̀ pé iṣiṣẹ̀ náà ti yí padà láti Filadelfia sí Laodikea. Nígbà tí Sister White fa ilà yẹn sínú iyanrin, ó tùmọ̀ sí pé títí ipo yẹn yóò fi yí padà ni a gbọ̀dọ̀ lóye ibáṣepọ̀ Ọ̀lọrun pẹ̀lú àwọn èniyàn Rẹ̀ gégé bí ohun tí ó n sojú iyapa, nítorí Ó dúró níta, Ó n kan ilẹ̀kùn ọ̀kan àwọn ara Laodikea, Ó n wá ọ̀nà wọlé. Ìwà-Àtọ̀runwá Rẹ̀ kò sí nínú ẹ̀dà èniyàn wọn. Iṣẹ̀ náà gan-an tí Kristi bèrẹ̀ ní October 22, 1844 ni láti so Ìwà-Àtọ̀runwá Rẹ̀ pọ̀ mọ̀ ẹ̀dà èniyàn, Kristi sì ṣetán láti ṣe ohun náà gan-an, sùgbón kò yẹ kí ó rí bẹ̀ẹ̀.

“Bí àwọn Adventist bá ti, léyìn idààmú òlórún náà ní ọ̀dún 1844, di igbàgbọ̀ wọn mú sìnṣin, tí wọn sì ti tẹ̀sìwájú ní iṣọkan nínú itọ̀sọ̀nà ipèsè Ọ̀lọrun tí n sípáyá, nípa gbígba ihin iṣẹ̀ angeli kẹ̀ta náà, tí wọn sì n kede rẹ̀ fún ayé nínú agbára Èmí Mímọ̀, wọn ì bá ti rí igbàlà Ọ̀lọrun, Olúwa ì bá ti fi agbára òlórún sìnṣe pọ̀ mọ̀ isapá wọn, iṣẹ̀ náà ì bá ti parí, Kristi sì ì bá ti dé tẹ̀lẹ̀ rí láti gba àwọn èniyàn Rẹ̀ sí èrè wọn. Sùgbón ní àkókò iyeméjì àti àidánìlójú tí ó tẹ̀lẹ̀ idààmú náà, ọ̀pọ̀ nínú àwọn onígbàgbọ̀ Advent fi igbàgbọ̀ wọn sílẹ̀.... Báyií ni a ṣe dá iṣẹ̀ náà dúró, a sì fi ayé sílẹ̀ nínú òkùnkùn. Bí gbogbo ara Adventist bá ti ṣọkan lóri àwọn òfin Ọ̀lọrun àti igbàgbọ̀ Jesu, itàn wa ì bá ti yàtò tó bẹ̀ẹ̀!” Evangelism, 695.

Ní sìnṣe àtúnṣe itàn Ísráèlì àtijó, Olúwa mú Ísráèlì ọ̀de-òní jáde kúrò nínú òkùnkùn Àkókò Òkùnkùn, ó sì wọ̀ májẹ̀mú pẹ̀lú wọn ní Òkun Pupa, nítorí iribomi jẹ̀ àmì ibáṣepọ̀ májẹ̀mú. Sùgbón a gbọ̀dọ̀ dán Ísráèlì wò bóyá wọn yóò pa májẹ̀mú náà mọ̀. Pẹ̀lú Ísráèlì àtijó, wọn kùnà nínú idánwò mẹ̀wáá gégé bí iwé Numbers ti so. Ní ikùnà kẹ̀wáá, a dá wọn lẹ̀bi pé kí wọn kú nínú aginjù fún ọ̀dún ogóji lé lóri, nípa bẹ̀ẹ̀ sì n pèsè àpẹ̀rẹ̀ ikòsílẹ̀ Ísráèlì ọ̀de-òní sí Ifiranṣẹ̀ Laodicea ti ọ̀dún 1856. Gégé bí ó ti rí pẹ̀lú ikùnà Ísráèlì àtijó nínú idánwò mẹ̀wáá tí n lọ síwájú (mẹ̀wáá sì jẹ̀ àmì idánwò), láti igbà díde angeli kẹ̀ta ní 1844 títí dé 1856, a mú ilànà idánwò tí n lọ síwájú wá sórí iṣipopada Millerite ti Filadelfia.

Àwọn idánwò mēwàá láti Òkun Pupa tí tí dé ìṣòtẹ̀ àkókò ní Kádẹ̀sì ni a sojú fún gégé bí àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀, nítorí pé ó ní nǫmbà mēwàá tí n so àkókò náà pọ̀. Mēwàá, bí ó ti jẹ̀ ààmì idánwò, àwọn idánwò mēwàá náà ṣe àfihàn àwọn èyà mēwàá tí wọn kọ́ májẹmú náà sílẹ̀, tí wọn sì kùnà nínú idánwò kēwàá àti nínú ilàna idánwò náà. Àkókò náà bèrẹ̀ ní ikojá Òkun Pupa, a sì sojú fún Àwọn Òfin Mēwàá gégé bí àkókò nínú àwọn idánwò mēwàá lẹ́yìn òkun náà, idánwò àkókò náà sì ni Sábáàti, ààmì àti èdidi Àwọn Òfin Mēwàá (èyí tí a sojú fún nípa mánnà). Nígba tí a bá fi àkókò àwọn idánwò mēwàá ní Ísírẹ̀lì àtijọ́ hàn kedere báyii gégé bí àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀ kan pátó, tí Èmí Àṣòtẹ̀lẹ̀ sì so fún wa pé ikojá Òkun Pupa jẹ̀ àpẹrẹ̀ October 22, 1844, nígba náà a yẹ́ kí a mọ̀ pé ní ibẹ̀ ni ilàna idánwò tí n tẹ̀sìwájú ti bèrẹ̀. Adventism kò mọ̀ èyí, nítorí náà wọn kò lè rí i pé ní 1863 a yàn wọn láti kú nínú aginjù Laodíkíà tí tí di òfin Sunday, òfin kan náà gan-an tí a fi fún wọn láti kéde ikilò nípa rẹ̀ ní ibèrẹ̀ pátápátá ilàna idánwò náà tí ó yorí sí 1863.

Nígba tí ikéde ipò Laodicea dé bá Adventismu Millerite ní ọ̀dún 1856, a tẹ̀ “wáinì tuntun” jáde lórí “àwọn igbà méje.” Imọ̀lẹ̀ tuntun náà kò gba itẹ̀wọ̀gbà rárá, ọ̀dún méje lẹ́yìn náà, tàbí ojú àṣòtẹ̀lẹ̀ 2520 lẹ́yìn náà, ìṣisẹ̀ Millerite ti Laodicea parí, ó sì di ijọ́ Adventist Ojọ́ Keje ti Laodicea. Mósè fẹ́ láti wọ́ Ilẹ̀ Ìlẹ́rí, ṣùgbọ́n idánwò kēwàá ti dé, àti pé, dájúdájú, idánwò ipilẹ̀ ni, nítorí ìṣẹ̀ gégé bí a ti yàn án fún Mósè láti ibèrẹ̀ ni láti darí àwọn èniyàn Ọ̀lórún lọ sí Ilẹ̀ Ìlẹ́rí. Ìyẹn ni ìṣẹ̀ tí ó wà níwájú Mósè kí ó tó dé Ejibiti. Idánwò kēwàá ti dé, àwọn ọ̀lòtẹ̀ sì n yíyemeji lórí lílọ́ wọ́ Ilẹ̀ Ìlẹ́rí.

Mo sì wí fún yín pé, È ti dé sí orí òkè àwọn Amori, èyí tí Olúwa Ọ̀lórún wa n fi fún wa. Wò ó, Olúwa Ọ̀lórún rẹ̀ ti gbé ilẹ̀ náà kalẹ̀ níwájú rẹ̀: gòkè lọ, kí o sì jogún un; gégé bí Olúwa Ọ̀lórún àwọn baba rẹ̀ ti so fún ọ; má bèrù, bèè ni má ṣe rẹ̀wẹ̀sì. Gbogbo yín sì súnmọ̀ mi, èni kọ̀ọ̀kan yín, ẹ̀ sì wí pé, A ó rán àwọn ọ̀kúnrin sáájú wa, wọn yóò sì yọ́ ilẹ̀ náà wò fún wa, wọn yóò sì mú ọ̀rọ̀ padà wá fún wa nípa ọ̀nà tí a gbọ̀dọ̀ gbà gòkè lọ, àti nípa àwọn ilú tí a ó wọ̀. Ọ̀rọ̀ náà sì yọ́ mi lójú gidigidi: mo sì mú ọ̀kúnrin méjilá nínú yín, ọ̀kan láti inú èyà kọ̀ọ̀kan. Diutarónómì 1:20–23.

Láti àkókò yẹn tí tí di igbà tí àwọn amí méjilá padà wá, ó sàpẹrẹ̀ itàn náà nígba tí idánwò ipilẹ̀sẹ̀ ikeyin dé ní 1856, àti pé fún ọ̀dún méje àwọn Míléráítì ti Laodíṣià n yẹ́ ilẹ̀ náà wò tí tí wọn fi yan láti dáwọ́ dúró gégé bí ìṣisẹ̀ kan, kí wọn sì di ijọ́ kan.

Òtítọ́ àkókò tí Miller sàwárí ni “àkókò méje,” ó sì so ọ́ di ipilẹ̀ àwọn òtítọ́ ipilẹ̀ tí ó dá àwọn ọ̀nà àtijọ́ Jeremiah pọ̀. Imọ̀lẹ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ tuntun ikeyin tí a mú wá sínú Adventism ni ní ọ̀dún 1856, ó sì jẹ̀ ọ̀wọ̀n àpilẹ̀kọ́ kan lórí “àkókò méje.” Imọ̀lẹ̀ púpọ̀ gidigidi wà tí ó ní í ṣe pẹ̀lú ikẹ̀kọ̀ọ́ jinlẹ̀ nípa àwọn òtítọ́ itàn wọ̀nyí, ṣùgbọ́n bí a bá fẹ́ lè mọ́ idí tí idáhùn eṣẹ̀ kẹ̀rínlá ti Daniel méjọ́ fi jẹ́ pé “láti 9/11 tí tí dé òfin Àikú, nígba náà ni a ó wẹ́ ibi mímọ́ náà mọ́,” a gbọ̀dọ̀ máa tẹ̀sìwájú.

Ìṣẹ̀ tí Kristi bèrẹ̀ ní ọ̀dún 1844 ni a yí sí ọ̀nà miíràn ní ọ̀dún 1863, nítorí náà “ìwẹ̀nùmọ́” ibi mímọ́ tí ó bèrẹ̀ ní àkókò náà ni a dá dúró nígba tí àwọn èniyàn Ọ̀lórún bèrẹ̀ sí í rìn gba aginjù Laodicea. Nítorí èyí, ìṣẹ̀ tí Kristi yóò ti ṣe láàárín àkókò 1844 sí 1863, ní dandan ni kí a tún un ṣe nígba tí angeli kẹ̀ta, èni tí í ṣe angeli tí n yà sọ̀tọ́ tí ó sì n fi èdidi dì, bá parí ìṣẹ̀ tí “ìwẹ̀nùmọ́” dúró fún ní ikeyin. Àwọn àmì ọ̀nà àṣòtẹ̀lẹ̀ láti 1844 sí 1863 ni àwọn àmì ọ̀nà nínú èyí tí Kristi yóò ti ṣe ìṣẹ̀ ìwẹ̀nùmọ́ ibi mímọ́, àti pé àwọn àmì ọ̀nà wọ̀nyí dúró fún itàn náà níbi tí a ó ti ṣe ìṣẹ̀ náà. Bí a bá lè fi hàn pé 1844 tí tí dé 1863 dúró fún àkókò láti 9/11 tí tí dé òfin Ọ̀jọ́ Àikú, ibèrẹ̀ “tí tí igbà wo” bá àwọn ilà miíràn tí “tí tí igbà wo” dúró fún mu.

Odún 1844 ni ibòwólé àngẹ̀lì kẹ̀ta, àti 1863 sì jẹ́ àmì òpín àkókò idánwò. Ní odún 1846 ni àwọn White ẹ̀se igbáyàwó, orúkọ̀ idílẹ̀ Ellen sì yí padà láti Harmen sí White, àwọn ọ̀tọ̀tọ̀yà nàà sì bèrẹ̀ sí í pa Sábá ojó keje mọ̀ ní odún nàà. Sábá, igbáyàwó, àti iyípadà orúkọ̀, gbogbo wọn jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ ibáṣepọ̀ májẹ̀mú ní ti wòlì. Olúwa mú Ísírẹ̀lì òde-òní kojá Òkun Pupa ti 1844, àti ní 1846 Ó mú wọn dé Sínaí láti fi òfin fún wọn àti láti wọ̀ májẹ̀mú pẹ̀lú wọn. Òfin nàà, gẹ́gẹ́ bí tábilì méjì Habakkuk, ni a kọ̀ sórí tábilì méjì; tábilì àkókọ̀ ní òfin mẹ̀rin, èkejì sì ní mẹ́fà. Tábilì méjì nàà n ọ̀jú ibáṣepọ̀ májẹ̀mú ti Ísírẹ̀lì igbàani àti ti òde-òní, àti papọ̀, tábilì méjì ti májẹ̀mú nàà, èyí tí í ẹ̀se Òfin Mewáá tí a sì fi 46 sàmì rẹ̀ ní ọ̀nà àpẹ̀rẹ̀ fún Ísírẹ̀lì igbàani, ẹ̀se àfihàn tábilì méjì Habakkuk, àwọn tí n ọ̀jú itàn ọ̀jò ikẹ̀yìn. Pẹ̀lú àwọn ẹ̀bọ̀ iṣu igbì méjì ti Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì, wọn n ọ̀jú àsíá nàà, èyí tí í ẹ̀se ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀górùn-ún méjìlélógójì.

Nígbà tí orúkọ̀ Sister White yí padà láti Harmen sí White. Harmen túmọ̀ sí ọ̀mọ-ogun àlàáfíà, ọ̀sùgbọ̀n a fi White rọ̀pọ̀ ó, èyí tí í ẹ̀se òdodo Kristi. Orúkọ̀ Gould túmọ̀ sí wúrà, Ellen sì túmọ̀ sí imọ̀lẹ̀ dídán àti títàn. Orúkọ̀ rẹ̀ dúró fún ihìn-rere Laodíkea.

Mo gbà ọ̀ ní imọ̀ràn pé kí o rà lódò mi wúrà tí a ti dánwò nínú iná, kí o lè jẹ́ ọ̀lọ̀rọ̀; àti aṣọ̀ funfun, kí a lè fi wọ̀ ọ̀, kí itijú ihòhò rẹ̀ má bà a hàn; kí o sì fi oogun ojú kun ojú rẹ̀, kí o lè ríran. Ìfihàn 3:18.

“Oògùn ojú” nàà ni imọ̀lẹ̀ Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run, àti Ellen jẹ́ imọ̀lẹ̀ tí n tòn gbangba tí ó sì n tòn kedere. Ààbò fún àwọn Millerite ní odún 1856 ni a ọ̀ò rí nínú gbígba iránṣẹ̀ sí Laodicea gẹ́gẹ́ bí a ti fi í hàn nípasẹ̀ àwọn ikòwé rẹ̀, àti gẹ́gẹ́ bí a ti ọ̀fihàn rẹ̀ nínú orúkọ̀ rẹ̀. Sister White ọ̀ ó ní kedere pé iránṣẹ̀ odún 1888 ti Jones àti Waggoner ni iránṣẹ̀ Laodicea, àti pé iránṣẹ̀ wọn nàà ni iránṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta.

“Nínú àánú Rẹ̀ nílá, Olúwa fi ọ̀rọ̀ iròyìn tí ó ọ̀yẹ̀bíyẹ̀ jùlọ̀ ránṣẹ̀ sí àwọn èniyàn Rẹ̀ nípasẹ̀ Àwọn Alàgbà Waggoner àti Jones. ... Èyí ni iròyìn nàà tí Ọ̀lọ̀run pàṣẹ̀ pé kí a fi fún ayé. Ọ̀un ni iròyìn àngẹ̀lì kẹ̀ta, èyí tí a gbọ̀dọ̀ kéde pẹ̀lú ohùn nílá, tí itújáde Èmí Rẹ̀ yòò sì bá lẹ̀ ní iwọn púpọ̀.”
Testimonies to Ministers, 91.

Àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní odún 1844, ó sì tún gbìyànjú iṣẹ̀ rẹ̀ lẹ̀kẹ̀jì ní odún 1888. Ihìnre ọ̀dún 1888 ni ihìnre Laodicea; ó jẹ́ ihìnre àngẹ̀lì kẹ̀ta; ó fi àmì isàlẹ̀kalẹ̀ àngẹ̀lì Ìfihàn méeèdógún hàn; ó jẹ́ ihìnre idáláre nípa igbàgbọ̀, èyí tí a n kéde ní àkókò itújáde ọ̀jò àipẹ̀. Àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní 1844, lẹ̀yìn nàà ó sì tún dé ní 1888, kíkì láti jẹ́ kí a kọ̀ ọ̀ sílẹ̀ ní àwọn iṣẹ̀lẹ̀ méjèèjì; ọ̀sùgbọ̀n àwọn iṣẹ̀lẹ̀ méjèèjì nàà jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ igbà tí àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní àsikò ọ̀jò àipẹ̀. 1844 jẹ́ àmì 9/11, àti bí 1863 bá ọ̀pẹ̀rẹ̀ òfin Sunday, nígbà nàà àkókò àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ “láti 9/11 dé òfin Sunday,” gẹ́gẹ́ bí àmì “yòò pé tó méléò kan,” yòò ọ̀fihàn idáhùn òtítọ̀ isinsin yí sí ibéèrẹ̀ ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá pé, “yòò pé tó méléò kan.”

Ìtàn àwọn Millerite láti odún 1842 títí dé 1850 jẹ́ àkókò àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ kan tí ó bó mọ̀ àkókò àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ idánwò àngẹ̀lì kẹ̀ta láti 1844 sí 1863. Láti 1842 lẹ̀ títí dé 1863 ní àwọn àmì ọ̀nà àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí n ọ̀fihàn itàn láti 9/11 títí dé òfin Ojọ̀ Àikú nígbà tí Kristi n wẹ̀ tẹ̀npilẹ̀ Rẹ̀ mọ̀, ní àkókò ijọ̀ Rẹ̀, lẹ̀yìn nàà àwọn ọ̀sìṣẹ̀ wákàtí kọ̀kànlá. Ní òfin Ojọ̀ Àikú, Kristi yòò ní àwọn èniyàn tí a ti wènùmọ̀ láti fi hàn fún ayé gẹ́gẹ́ bí ẹ̀bọ̀ ààmì, ijọ̀ nàà yòò sì di ijọ̀ iṣẹ̀gun. Nígbà nàà ni a ó ti wẹ̀ ibi mímọ̀ Rẹ̀ mọ̀.

A ti fi ààmì “yòò pé tó igbà wo” sí ipò rẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé, dájúdájú, ohun miiṣàràn ọ̀ wà. A ó bèrẹ̀ sí í mú èyí àti àwọn àpilẹ̀kọ̀ mārùn-ún tó ọ̀ájú padà wá sínú ojú iwòye iwé Joẹ̀lì, ọ̀sùgbọ̀n àwọn iyapa

kékèké wònyí dàbí ẹni pé ó ẹ pàtàkì láti fi lélé. Ẹrí gbogbo “yòò pé tó ìgbà wo” tí a ti gbé yè wò fara mọ̀ ìbéèrè “yòò pé tó ìgbà wo” tí Palmoni dáhùn nínú ẹsẹ kẹrinlá, nítorí pé a ó wẹ ibi mímọ̀ náà mọ̀ láti 9/11 títí dé òfin Àìkú. Ìtàn náà ni ìtàn òjò ìgbẹ̀yìn, àti ìtàn òjò ìgbẹ̀yìn ni a fi hàn nínú ìwé Joeli.